

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

IV. Sermo recens adiectus ex Biblioth. Marcianensi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

Redemptor noster, Fratres charissimi, Dominus noster JESUS, quem Pater ad salutarem victimam misit in mundum. Cùm tempus instaret quando moreretur, præsentem (ut scitis) exhibere se voluit in loco ubi moreretur. Sicut autem venit ut moreretur, sic prævidit & ubi, quando, & quo mortis genere moreretur, præscriptum coram se habens ab æterno mortis suæ genus, locum & tempus. Hæc autem tria erant, Hierosolyma, Pascha, & Crux. Nam si de loco quæris, in Hierosolyma mortuus est: Si de genere, morte crucis: Si verò de tempore, instante tempore Paschalis solennitatis. Ut autem vos satis legendo & audiendo didicistis, iniqui cum Judæi, aliquando & aliter, & alibi, & antea perimere voluerunt. Nam quando cum duxerunt ut præcipitarent, ubi & transiens per medium illorum ibat, nec ad Hierusalem venerunt, nec Pascha expectaverunt, nec Crucem quæsierunt; sed in perimendo eum nequaquam vel modum, vel locum mutare, nequaquam tempus præoccupare seu differre valuerunt. Venit itaque hodierna die Hierosolimam ante quinque videlicet dies Paschæ, illo se insinuans Agno præfigurato, qui decima quarta die mensis verni ad vesperam immolandus, decima quidem eiusdem mensis die tolli, & usque ad prædictum terminum jubebatur sevari ^b.

^a Luc. 4.

^b Exod. 12.

Christi in Hierusalem ingressus mystica expositio à Patribus recepta.

De hoc autem adventu eius ad Hierusalem multi ante nos multa dixerunt, quæ quia nos vera atque Catholica esse cognoscimus, dignum est ut nostro ea silentio approbemus. Et communis quidem sensus est, quod eius in Hierusalem ingressus, ipsius est ad Ecclesiam adventus: duo Discipuli asinam solventes & pullum, atque ad JESUM ducentes, duo sunt Prædicatorum ordines, quorum unus in circuncisionem; alter in præputium est missus, utrumque populum & peccatorum funibus absolventes, & ad agnitionem veræ fidei perducentes. Vestimenta jumento imposita sacramenta sunt fidei populo Christiano commissa, super quod sedet JESUS, quia per fidem in cordibus eorum habitat Christus. *Plurima autem turba quæ sternebat vestimenta sua in via.* Multitudo est Martyrum sanctorum corpora sua ad imitationem Christi opponentium ad supplicia. *Ramos de arboribus cadentes,* Doctores sunt Catholicas ex libris sanctis sententias extrahentes, *Qui præibant & qui sequebantur, clamabant Osanna:* quia unam eandemque confitentur fidem Christianam, & populus Judaicus in eadem fide præcedens, & gentilis subsequens. Et quidem sensus hic per omnia approbandus est; quia sanus & plenè Catholicus est. Verum nos istum appro-

approbantes, alium non autem alienum in hoc sancto Evangelio perquiramus, & sensus in eo moralis medullam perscrutantes ad ædificationem morum ministerium linguæ nostræ convertamus.

Ego puto quod quotidie Dominus appropinquat Hierusalem veniens Bethphage, & Bethaniæ ad montem Oliveti; mittens in castellum quod contra eos est, duos discipulos, qui ad eum perducant super quod fideat jumentum, sed spiritualiter. Spiritus enim ante faciem nostram Christus Dominus et si cognovimus Christum secundum carnem, sed jam nunc non novimus. Proinde quærendus est adventus eius ad Hierusalem spiritualis, & quod hodierna die appropinquante tempore sacrosanctæ passionis suæ fecit in adventu suo in Hierusalé, qualiter id adhuc quotidie accitare dignatur in nobis. *Appropinquavit*, ut ait Evangelista, *Hierosolymis*. Ipsius appropinquare in Hierosolymâ; eius est appropinquare ad animam. Non solum autem, sed & suum appropinquare ad nos, nostrum est appropinquare ad ipsum. Nam cum longè ab eo peccando simus, quando ei bene vivèdo appropinquaverimus, nisi primitus ipse appropinquaret nobis? Sicut enim dicit Joannes, quod hæc est charitas, non quasi nos dilexerimus Deum, sed quoniam ipse prior dilexit nos. Sic & nos dicere possumus & debemus, quod hæc est gratia, non qua nos appropinquavimus Deo, sed quoniam ipse prior appropinquavit ad nos. Appropinquans itaque Hierusalem venit Bethphage & Bethaniæ ad montem Oliveti: inveniens nobis, ut arbitror, in hoc sancto itinere suo non posse nos ad veram pertingere pacem, nisi simus & per confessionem, purè nos detegentes, & in præceptis promptè & humiliter obedientes, & aliorum necessitatibus per misericordiam piè compatiētes.

Nam, ut scitis, Hierusalem visio pacis dicitur. Ad quam tunc recta & regia via pergimus, si per confessionis puritatem, per obedientiam humilitatem, & per misericordiam sublimitatem incedimus. Ecce tres virtutes eximias, quarum primam impendere nobis debemus, secundam Prælati, tertiam verò proximis nostris. Nam confessionem debes tibi ipsi, ut qui peccando te inquinasti, per confessionem te mundes. Secundam Prælato tuo, ut obedias & subjaceas ei, qui pervigilat quasi rationem redditurus pro anima tua. Tertiam verò proximis tuis, ut eorum necessitatibus juxta vires concurras, sed prodesse etiam supra vires exoptes. Primam designat Bethphage, quæ domum buccæ sonat. Secundam Bethania, quæ domus obedientiæ dicitur. Tertiam quoque mons Oliveti, quia oleum in Scripturis, ut scitis, misericordiam exprimere solet. Fratres, unde bella & lites in nobis? Nonne ex imperfectione propria, qui reddere nolumus, quæ debemus nobis ipsis, quod Prælati, quod confortibus nostris?

Alia expositio mystica seu tropologica.

2. Cor. 5.

1. Joan. 4.

Hierusalem visio pacis. Quæ recta & regia ad eam via: nempe per Confessionem, obedientiam, & misericordiam.
1. Hebr. 13.

Confessio sanat occulta conscientie vulnera.

Mala conscientie continuum tormentum.

Obediendum praelatis.

Compatiendum proximis.

Castellum est anima peccatrix.

f Gen. 11.

g Zach. 6. Qui edificent turrem Babylonis.

** forte, construunt.*

fris? Nam si vellemus ire à Bethphage ad Hierusalem, intra nos pervenire possemus, quia nunquam plenam habere pacem poterimus, quamdiu occultantes intra nos reatum nostrum, per puram & humilem confessionem non detegimus. Nunquid inexpertis loquor? Semper penè & ubique remordet conscientia, occultum jugiter vulnus mentis oculis subjiciens eamque super ipsius latebris anxie & dure reprehendens. O vermis, qui quamdiu vivit, nunquam interiora cordis comedere & depascere omittit, qui nunquam vivere & per hoc nunquam rodere desinit, nisi eum mucrone puritatis suæ humilis confessio jugula-verit.

Si autem vellemus ire ad Bethaniam, pertingere possemus ad Hierusalem, & in Prælati nostris: quia tunc ab eis perniciosè discordamus, cum eorum quæ secundum DEUM sunt præceptis superbè contraimus. Quod si montem Oliveti conscenderemus, proculdubio tunc citò ad Hierusalem veniremus. Prope enim est mons Oliveti Hierusalem, quia & obsequium parit amicos, & construeremus eam in fociis nostris. Quia tunc plena pace perfruimur, cum piè pro invicem solliciti, mutuis necessitatibus misericorditer condescendendo, & diligenter pro posse subveniendo compatimur. Videtis ergo non esse abs re, quod iturus Dominus Hierusalem, per Bethphage & per Bethaniam atque per montem Oliveti voluit transire, intimans nobis pacis nobis esse occasionem & causam, & erga nos quidem confessionis puritatem, & erga Prælatos nostros obedientiæ alacritatem, & erga contubernales nostros misericordiæ compassionem.

Mittit duos discipulos ut eant in castellum quod contra eos est. Castellum quod contra Discipulos Christi est, anima est peccatrix, quæ per obstinationem & elationem internis & spiritualibus Redemptoris nostri virtutibus contraria est. Talis anima turrim elationis, & murum habet obstinationis, per terram pertinaciæ clausa, & per eminentiam superbiæ erecta. Hanc turrim facere aggressi sunt quondam illi filii Adam, de quibus ait Scriptura *f*, quod proficiscentes de Oriente, *campum invenerunt latissimum in terra Sennaar.* Qui sunt hi, nisi reprobi, inanis gloriæ cupidi, tumore superbiæ inflati, qui ab eo corde & opere discedentes, de quo Propheta dicit *g*: *Ecce vir, Oriens nomen eius,* in contagiis foetidæ conversationis per viam latam incedunt, quæ ducit ad perditionem: quia Sennaar fedor eorum dicitur. *Edificemus,* inquit, *turrim & celebremus nostrum nomen.* Hi sunt qui vocant nomina sua in terris suis, & altitudinem in se construunt * elationes, *amantes primos recubitus in caenis, & primas cathedras in synagogis, & salutationes in foro, & vocari ab hominibus*

hominibus Rabbi ^b. Et unde ruinosam hanc turrim erigunt? *Habuerunt*, inquit verax historia, *lateres pro saxis & bitumen pro cemento*. Saxa robur exprimunt bonæ operationis, lateres igne concoquantur & indurantur. Reprobi flamma libidinis exuruntur, & pertinaces efficiuntur. Invidia bitumen est, concordia cæmentum. Aiunt enim bitumen nasci de terra fulminata, & scimus in mente oriri invidiam tumore superbiæ percussa. Cæmento simul junguntur lapides in ædificio. Et quæ est alia virtus quàm concordia, qua in charitatis ædificio conglutinantur lapides vivi, ex quibus cælestis Hierusalem quotidie construitur? Habent itaque lateres pro saxis, & bitumen pro cemento, quia fortitudinem deferentes bonæ actionis, luto se inquinant fordida libidinis: & abjicientes glutinum concordia, pertinaciam amplectuntur invidia.

Enormis quidem hæc turris admodum, sed ne facile possit prosterni, obsistit non modò sui ipsius altitudo, sed & muri includentis eam fortitudo. Et hoc est quod nostros conatus sæpè effringit, cum contra castellum illud pugnamus: quia facile machinis & arietibus sanctæ prædicationis tumorem in anima dejiceremus elationis, nisi tam invincibiliter nobis, ut sic dixerim, in ea resisteret pertinacia obstinationis. Quid enim erga eam poteris proficere, quam insensibili quadam duritie adamantinam effectam nec præceptis vales flectere, nec consiliis attrahere, nec blanditiis mulcere, nec comminationibus terrere, nec emendare denique flagellis, nec emoliri beneficiis? Nonne de ea dicas, pene esse impossibile, ut curetur? Verumtamen etsi apud homines impossibile est, sed apud DEUM omnia possibilia sunt. Mittit namque misericors Dominus & pius eloquium suum terræ, inspirationem scilicet huiusmodi infundens animæ, ad quam velociter currit sermo eius, non reversus ad eum vacuus, sed faciet quæcunque vult, & prosperabitur in his ad quæ misit illud. Unde & hic mittit Discipulos suos in castellum hoc, quod contra eos est. Et ad quid? ut asinam quam in eo reperiunt alligatam, & pullum cum ea, solvant, & adducant ad eum. Qui iussa perficientes non solum solvunt & ad eum adducunt, sed ut prosperetur verbum de ore egrediens in his ad quæ mittit illud, *vestimenta sua imponunt, & eum desuper sedere faciunt*. Ad hoc spectare videtur, quod qui *emittit eloquium suum terræ, dat nivem sicut lanam* ⁱ, induens eos per justitiam, qui primitus frigidi erant per culpam: *nebulam sicut cinerem spargit*, infusa illis, qui obscuri erant per ignorantiam, notitia corruptionis suæ * *concutit eos per* ^{* al.} *Con-* ^{cutiens.} *penitentiam*. *Mittit chrysellum suam sicut buccellas*, illos sibi incorporans per mansuetudinem, qui obdurati erant per obstinationem.

Vnde cõstruitur hæc turris.

Quàm egrè prosternatur hæc turris.

Deo facile hominis duritiem frangere.

Psal. 147.

** al. Con-*
cutiens.
Ibidem.

nem. Sed qualiter opus illud salutis peragit? *Emitit verbum suum, & liquefaciet ea: flabit spiritus eius, & fluent aqua*, ut euntibus duobus Discipulis in Castellum quod contra eos est, faciant de asina & pullo quod modò breviter tetigimus.

Qui duo discipuli, nempe, Timor & Amor.

& Gen. 19.
(Num. 20.

* Forte, quoties.

m Jerem. 1.
n Psal. 33.
o Num. 13.

p Iosue. 6. a

Amori divino adversatur tumor; timori obstinatio.
q 1. Tim. 1.

Sed qui sunt duo Discipuli isti? Fortassis duæ illæ eximie virtutes sunt *Timor & Amor*. Ille tristitia comminando & aspera, per austeritatem deterret. Iste verò læta pollicendo & lenia, per suavitatem demulcet. Ille initium sapientiæ, hic autem consummatio est. Ille tibi aufert quod malum est, ut emunderis à culpa; iste verò confert quod bonum, ut exorneris in iustitia. Ille ab anima exhaurit iniquitatem, hic autem infundit ei sanctitatem. Hi duo Angeli sunt, & de loco perditionis^k Loth educunt, dum animam quam eligit Deus à vitiis eripiunt. Hi duo spirituales Levitæ sunt^l; qui in commotione castrorum ad ostium stant tabernaculi clangentes argenteis tubis: quia ad ipsum mentis aditum silentibus quibusdam mentis clamoribus Timor & Amor insonant: * quibus interna illa cogitationum collegia, & ad malum deserendam, & ad bonum exercendum incitant. Quasi tuba exaltat ille vocem suam, & dicit: *Quiescite perverse agere*. Iste verò, *discite benefacere*. Ille, *evelle & destrue, & disperde, & dissipa*, hic autem, *adifica & planta*^m. Ille denique, *diverte à malo*: iste quoque, *fac bonum*ⁿ. Isti duo viri sunt, qui botrum ad filios Israel de terra repromissionis afferunt^o, dum internis nostris meditationibus, quis sit cœlestis patriæ fructus innotescunt. Hi duo nuncii sunt qui Raab de destructione Hierico eripiunt^p, dum animam quam suis Deus muneribus dilatât, ab huiusmodi perditione abstrahunt. Hi & duo isti, de quibus modò agimus, Discipuli sunt, qui in hoc castellum missi alligatam asinam & pullum solvunt, & ad Christum adducunt.

De quo bene dicitur, *quod contra eos est*. Quid enim magis contrarium divino amori, quàm tumor elationis? Quid magis timori, quàm pertinacia elationis & obstinationis? Est enim superbia, ut aliqui dicunt, amor propriæ excellentiæ. Et quomodo quamdiu inanis gloriæ cupidus propriam amat excellentiam, illius perfectè honorem affectas & gloriam, de quo Paulus^q? *Soli*, inquit, *Deo honor & gloria*? Sed & obstinatio (ut aiunt) insensibilis quædam est pertinacia mentis, nolens aliquando acquiescere, magis autem parata semper repugnare, quod quidem mortiferum malum dum animam plenè possidet, timoris nimirum divinis stimulis insensibilem reddit. Sed castellum quod contra hos discipulos est, dum extra illud sunt: jam cum illis est, dum illud ingressi aliquamdiu intra illud sunt. Illud quippe sibi potenter subjiciunt, quia *Amor* dum cœlestem

cœlestem

coelestem & æternam, ac per hoc longè meliorem, quam ibi haberi potest, alibi habendam esse celsitudinem asserit, nimirum turrim elationis prostermit. *Timor* verò, dum his qui attrita fronte indomabili corde sunt, æternum gehennæ supplicium comminans promittit, murum profectò obstinationis confringit. Et hoc modo castellum hoc, dum ipsis extra illud degentibus contra eos est, ipsis intra illud commorantibus jam cum eis est. Unde fit, ut juxta quod vaticinatur *Isaias* " , Civitas quæ dum meretrix dicebatur, cuius habitatores homicidæ fuerunt, jam dignè vocari possit *civitas justis, urbs fidelis*.

Amor & Timor hoc castellum sibi subiungunt.

r Isai. I.

Sed jam necesse est, ut de solvenda *Asina alligata & Pullo*, & adducendis ad *Jesum*, duo hi se *Discipuli* intromittant. Duæ sunt, *Fratres*, virtutes homini valdè necessariæ, humilis videlicet simplicitas, & agilis libertas. Illam *Asina*, hanc autem *Pullus* exprimere potest. *Asina* enim jugo supponitur, pullus verò propria adhuc sua libertate potitur. Unde ad mansuetudinem nos invitans humilitatis *Dominus Jesus* suum nobis offert jugum tollendum: *Tollite*, inquit *s*, *jugum meum super vos*. Mox autem quid sit jugum eius tollere, innuit dum subiungit: *Et discite à me quia mitis sum & humilis corde*. Per pullum verò libertatem esse accipiendam censuit, qui de viro vano in superbiam erecto ait " , quod *quasi pullum onagri natum se liberum putat*. Quod licet de quadam prava libertate accepit, de qua *Paulus*, *Cum*, inquit " , *servi essetis peccati, liberi fuistis justitia*, pro eo tamen quod necdum jugo supprimitur pullus, libertatem nimirum, cuius agilitatem quodlibet obstaculum non impedit, per eum exprimi posse demonstravit: In castello autem isto duo hæc alligantur animalia, *Asina* videlicet & *Pullus*, dum in anima peccatrice qualem superius per castellum illud accipiendam esse docuimus, hæc duæ virtutes, *Simplicitas* scilicet & *Libertas*, cum forte habentur ad intellectum, nequaquam tamen exercentur ad fructum.

Quid asina & pullus: Humilis simplicitas, & agilis libertas.

s Matt. II.

t Job. II. c

u Rom. 6.

Vincula verò quibus alligantur si quæritis quæ sunt, accipite confusionem pudoris & inertiam timoris. Prævus siquidem in homine itidem pravo & simplicitatem pudor, & libertatem impedit timor, ne veram in se videlicet illa humilitatem ostendere audeat, vel ista puritatem exercere præsumat. Plerumque enim quod maxima sit virtus humilis simplicitas, seu si ita congruentius dicitur, simplex humilitas, nonnulli evidenter agnoscunt: sed dum à præsentis vitæ gloria necdum exutum habentes animum viles haberi refugiunt, eam in opere nullatenus apprehendunt. *Alii* verò quam sit sublime quid puritas libertatis intelligunt: sed dum trepidi pavent vel optant, quòd non est stabilis vel sui juris, vel prava spe acquirendi intellecti, vel inertis timore dimittendi concessi, nec vo-

Vincula quibus alligantur: prævus pudor & timor.

Quinam perverso pudore ligentur.

Qui pravo timore.

ce eam

et eam nec opere exercere præsumunt. Nonne & si istis simplicitatem atque libertatem, quantum quidem ad intellectum, inesse consideras, utramque tamen apud eos quantum ad exercitium, alligatam esse ignoras?

- Cæterum electos suos Spiritus sanctus, qui in columba apparuit ^x, & igne ^y, & in humilitate reddit simplices, ne per elationem superbiant, & in puritate audaces, ne per inertiam torpescant. Revocate in memoriam duos illos virtutis viros, dico autem prophetam David, & Apostolum Paulum: & videte si non utrumque habuerunt apud se animal istud tam asinam simplicitatis, quam pullum libertatis: neutrum utique ligatum, sed utrumque solutum. Ait enim Sanctus David ^a: *Ludam coram Domino, & vilior fiam plus quam factus sum, eroque humilis in oculis meis.*
- Merito dicit de eo Spiritus sanctus ^b, quod erat quasi tener ligni vermiculus. Unde & Dominum alloquens, in hanc vocem prorupit ^c: *Domine non est exaltatum cor meum, neque elati sunt oculi mei, neque ambulavi in magnis, neque in mirabilibus super me.* Et asina in Castello sancti David. Sed videte & pullum: Nonne qui oderunt te Domine, oderam, & super inimicos tuos tabescam? Profecto odio oderam eos, & inimici facti sunt mihi ^d.
- Pullus quoque parvulus est Paulus juxta nomen suum, & modicus in medio discipulorum suorum: & cum undique tormentis affigatur, verbum Dei non est apud eum alligatum. Qui etiam cum suos obsecraret discipulos per mansuetudinem & modestiam Christi ^e, asserens se facie quidem humilem esse inter eos ^f, ipsi quoque Cephæ in faciem apud Antiochiam resistit, quia eum esse reprehensibilem cernit ^g. Mirare itaque eum & ibi per humilitatem submissum, & hic per libertatem erectum. Sanctus quidem Moyses, ut his aliquamdiu immoremur, & superbientem Pharaonem ex auctoritate premit, & consulenti Jetro ex humilitate obedit ^h. Vir Domini Samuel peccatum se perpetrare existimat, si pro populo qui eum de principatu dejicit non orat ⁱ: Et Agag pinguisimum in frustra conscindere non formidat ^k. Quomodo satis sanctissimum admirabimur Heliam, videntes eum modò tanta humilitate submissum, ut vilis in oculis suis & contemptor sui accinctus lumbis humiliter currat ante Achab ^l, modò verò tanta auctoritate erectum, ut zelo zelans pro Domino exercituū, & super idololatrias tabescens, ipsos vitare non formidet ^m? Eius quoque libertatem simplicem, & simplicitatem liberam sequens discipulus suus sanctus Helisæus, à mulierecula tangi non dedignatur ⁿ, & ad Naaman principem non egreditur, & Regem Israel nec attenderet quidem nec respiceret, si non vultum Josaphat regis Judæ erubesceret ^o. Hos itaque, cæterosque huiusmodi Viros solutam habuisse dixerim asinam humilitatis, & pullum libertatis, qui ut in omnibus

bus semetiplos humiliant, simplices & mansueti sunt : & ut viriliter quicquid contra Deum est, persequantur, recti & liberi sunt.

Sed si est in vobis aliquis, qui hæc duo animalia apud se habet quidem, sed alligata; necesse est, ut dissolvendis eis se supranominati Discipuli intromittant. Qui sint autem Discipuli hi, jam audistis, quæve animalia hæc, quæ etiam vincula quibus alligantur? Et quis est qui hæc apud se animalia habet sed alligata? Cum videris aliquem sub humilitatis habitu superbientem, magis quæ circa se sunt ornantem ad nitorem elationis, quam componentem ad decorem honestatis, scito hunc asinam habere, sed alligatam. Benè instructus & edoctus est, ut perfectè sciat quam humiliter exhibere se debeat in incessu, in statu, in gestu & habitu, in vultu & affectu, in omnibus denique motibus suis. Sed dum se talem in veritate ostendere confunditur, habet quidem apud se asinam simplicitatis, sed alligatam vinculo pudoris. Item cum deprehenderit aliquem ad instar pravi speculatoris videre gladium, & non insonare buccina ^P, ad instar mercenarii videre lupum venientem [?], & fugere ad instar pigri & negligentis coloni, scire spinas & vepres in horto Domini, & cætera quæque inutilia ac nociva ascendere, & ad eradicandum, seu etiam, quod minus est ad succidendum manum non apponere: agnosce apud hunc esse pullum, sed alligatum. Prava quippe cernit, & eis licet forte consentire nolit, redarguere tamen ea pro persona & re, pro loco & tempore non præsumit, & est alligatus apud hunc pullus vinculo timoris.

Quinam sint qui hæc animalia alligata habent.

1. qui sciunt, sed præ pudore non faciunt.

*p Ezech. 35.
q Ioan 10.
2. qui officio suo desunt præ torpore vel timore.*

Sed veniant discipuli, & solvant asinam: solvant & pullum, amor ordinatus pravum expellat pudorem, quatenus prævaleat simplicitas, timor nihilominus ordinatus inertem eliminet pavorem, ut vigeat libertas. Jam itaque animus ex non pio pius effectus, ita amet veritatem, * ut habeat vanitatem: ita timeat incurrere quod pœnale est, ut timeat pro posse non persequi quod culpabile est. Si sic fieri contigerit in castello quod antea contra discipulos erat, soluta est asina, solutus est pullus: quia in anima quæ dudum & per timorem elationis amori, & per pertinaciam obstinationis contraria erat timori, prævalet vigetque tam simplicitas, quæ omnem in eo factum deprimat, quam libertas quæ pium erga alios zelum exerceat.

*Discipuli solvunt animalia.
* Deesse videtur, odio, vel non.*

Solvite, inquit, & adducite mihi. Quid est à Discipulis solvi asinam, solvi & pullum, nisi interveniente amore à pravo liberali pudore simplicitatem, mediante & timore bono ab inerto liberali timore libertatem? Soluta verò hæc duo animalia adducuntur ad JESUM, cum intentione pura hæc duæ exercentur virtutes ad fructum veræ salutis

Quid sit solvi à Discip. asinam & pullum.

Et ad Iesum
adducta.

r Rom. 2.
Pura & recta
intentio.

Qui contra-
dicat Discipu-
lis animalia
solventibus.

Vestimenta di-
scipulorum,
ornamenta
virtutum.

s Galat. 6.

obtinendum. Nam quasi quis illa habet soluta, sed ad Iesum non adducta, qui has quidem viriliter exercet, sed pro eis vel favorem humanum, vel commodum aliquod terrenum, non autem præmium veræ salutis quærit. Vides ergo quia non sufficit, quod asina in castello tuo & pullus solvantur, nisi & soluta ad Iesum adducantur, quia secundum Pauli sententiam ^r: *Reddit Deus unicuique secundum opera sua, his quidem qui secundum patientiam boni operis, gloriam & honorem & incorruptionem, se quærentibus vitam æternam.* In eo itaque quod gloriam & honorem & incorruptionem his redditurum Deum ait, qui secundum patientiam sunt boni operis, asinam solutam esse & pullum intellige. In eo verò quod audis hæc illis redditurum, qui quærent vitam æternam, adductam ad IESUM & asinam & pullum agnosce.

Sed hæc alta & profunda sunt, solisque perfectis conveniunt, quæ etiam sunt quæ perfectos faciunt. Perfectum namque te dixerim, cum te video instantia jugi, & te ipsum in cunctis motibus tuis districto iudicio reprehendere, & erga proximos tuos pio zelo fervere. Ideo si ad perfectionis huius cupis fastigia conscendere, cum tibi tua resistit pusillanimitas, ne hæc audeas exercere, scito te sine his perfectum esse non posse. Unde & istis Dominus discipulis, *Si quis, inquit, vobis aliquid dixerit, dicite quia Dominus his opus habet.* Quis enim discipulis asinam solventibus & pullum aliquid dicit, nisi cogitatus in nobis fatuus, qui dum tumidus est, amori quidem in nobis, ne puritatem simplicitatis, & dum timidus est, timori, ne liberet vigorem libertatis, contradicit? Sed *Dominus his opus habet*: Quia qui ad spirituale sanctæ perfectionis dominium pertingere cupit, hæc exercere necesse habet. Spirituali namque Domino duo valde necessaria sunt, potestas & ausus, ut videlicet nequaquam te esse Dominum agnoscas, nisi & te semper illicitum quid committentem humiliter iudicare queas, & alios pravè agentes, ut superius dictum est, pro re, pro tempore, pro persona & loco redarguere succensus audeas.

Et adduxerunt asinam & pullum, & imposuerunt vestimenta sua, & eum desuper sedere fecerunt. Vestimenta discipulorum ornamenta sunt virtutum. Et quid est, eorum vestimenta imponi, nisi quæcunque ad mortem & timorem Dei excitare possunt, conferri? Ipse etiam Iesus desuper sedet, dum in his omnibus veræ salutis supereminet appetitus. Primò asina & pullus à discipulis solvantur. Secundò ad Iesum adducuntur. Tertio eorum vestimenta imponuntur. Novissimè verò desuper ipse sedet Iesus. Et ad quid ista? Utrique ut primò sancta quæque faciamus, operantes bonum ad omnes ^s. Secundò, ut soli DEO in his omnibus placere appetamus, quærentes vitam æternam. Tertio verò, ut in bono
semper

semper magis ac magis proficere studeamus, ad interiora nos extendentes, & sic venire cupiamus, & apparere ante faciem Dei, desiderium habentes dissolvi, & esse cum Christo ^t. *Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via*, pro eo quod bona sua internæ in nobis cogitationes deponunt in imo. *Alii autem cædebant ramos de arboribus, & sternebant in via*, quia non solum in bonis operibus se humiliant, quæ ad corporalem pertinent exercitationem, quæ ad modicum, juxta Apostolum ^u, utilis est, sed & ipsos spiritualium sensuum ramos, quos de sublimibus contemplationum arboribus cædunt, in imis dejiciunt, quos ad pietatem spectare dubium non est, quæ ad omnia utilis ^u.

^u Phil. 2. & 3

^u 1. Tim. 4.

^u Ibid.

Non solum autem in cunctis bonis exterioribus corporis, & in universis interioribus fructibus spiritus se humiliant, sed & inter omnes quas habent virtutes seu per naturam insertas, seu per gratiam superadditas, precibus insistunt devotis pro salute æterna, quia *qui præibant & qui sequebantur clamabant Osanna*, festinanter ista percurrimus, quia ad finem sermonis properamus. Sunt in nobis affectus boni quidam per naturam, quidam per gratiam. Et illi quidem præeunt, isti autem sequuntur. Quædam nobis bona inseruit natura: sed quia ad salutem non erant sufficientia, quod minus contulit ipsa, superaddidit gratia. Sciendum tamen, quod sicut ex gratia sunt bona conscientia sic ex gratia bona sunt natura, sed illa ex gratia creatrice sunt, hæc autem ex salvatrice. Ex illa habent bona naturæ, ut inchoentur, ex ista ut augeantur, & aucta ut perficiantur. Sed in piis cogitationibus & circa salutem suam sollicitè vigilantibus, tam præeuntia naturæ quàm subsequencia gratiæ clamant, Osanna: ut ad obtinendam salvationem æternam, non tam de meritorum fidant qualitate & quantitate, quàm de orationum pura assiduitate & assidua puritate. *Os*, namque, ut dicitur, *salvifica* interpretatur. Quod autem [†] subauditur *anna*, affectuosum orantis exprimit motum. Humiliemus itaque nos, fratres, in omnibus bonis nostris tam internis quàm externis: & inter multas virtutes tam ex natura nobis insertas, quàm ex gratia nobis superadditas, totis medullis cordis clamemus, Osanna. Igitur non solum iniustum, sed etsi habuerimus quippiam justum, non respondeamus ei; sed nostrum cum bono Job ⁷ judicem deprecemur, ⁷ Job. 9. quem dominationes adorant, tremunt potestates DEUM omnipotentem, viventem & regnantem in omnia secula seculorum.

Affectus quidam boni per naturam, quidam per gratiam.

[†] al. subditur.

A M E N.

Dd 2

FERIA